

bøker

Gjør det selv-prosa

Hvis du ikke får gitt ut boken din på et stort forlag, eller hvis du ønsker mer kunstnerisk frihet, kan du gi ut din egen bok på eget forlag. Tidligere student ved Skrivekunstakademiet

Eirik Strandabø, hadde nylig slippfest for sin egenutgitte bok «VERDEN, forklartVw, bestående av underfundig kortprosa. Slippfesten var i stil med boken, der person etter person, alt fra vanlige venner til forfattervenner som Tomas Espedal og Olaug Nilssen, reiste seg og presterte seg som Eirik Strandabø før de leste en tekst fra boken. Et vinnende konsept og en god start for Elefant forlag. Tekstenes tema spenner vidt fra det eksistensielle til trivialitetene knyttet til ens eget navn.

Kjenn på kragebeinet

Skrivekollektivet A.K.R.O.N.Y.M har også kommet ut med et nytt, egenutgitt hefte titulert «Jeg kjenner det på kragebeinet om jeg har gått med i vekt», nummer fire i en serie med fokus på kropp. Men dette siste er kanskje det beste av de som har kommet ut hittil. Prosaen blandes med et mer klinisk rapportspråk for å skildre slutten av et liv på et sykehjem, og resultatet blir en hudløs beretning om det motbydelige knyttet til kroppens forfall. Samtidig får den frem noe av det komplekse med eldreomsorg, ensomhet, hjelpeløshet og opplevelsen av å ta vare på noen som er blitt svak. A.K.R.O.N.Y.M består av Victoria Kieland og Mari Tveita Stagrim, og i tillegg til heftene får du med et bærenett med påskriften «Jeg har et intimitetsproblem», som i seg selv er god nok grunn til å oppsøke internett for å sikre seg et eksemplar.

Velg DIN favoritt

Nesten to uker er passert, og vi er ikke mindre knausgårdfikserte enn at vi syns det er på tide å velge en favoritt-kommentar. Seieren går til Ann Heberlein som skriver med bekymring i Dagens Nyheter om den svenske mannens fiksering på Knausgård og en annen bokaktuell alfahann (!), fotballspilleren Zlatan Ibrahimovic. The Male Gaze har for første gang falt på mannen selv, men hvorfor? Ifølge Heberlein fordi: «de personifiserer drømmen om Mannen, så som mannen drømmer om mannen. Långa, vackra, egensinniga, fria och potenta. (...) Män som är män och inte fjantar runt i Stockholms innerstad, kindpussas och twittrar. Män som, kort sagt, är fjärran de manliga skribenter som dräglar över tangentbordet och i hemlighet drömmer om att ge samtiden och samtidens kastrerande krav fingret.» Kanskje bør den svenske mannen revurdere sitt selvbylde, avslutter hun, for hun liker han, stort sett slik han er.

Flerstemt om taushet

I en sinnrik romankomposisjon med mørke undertoner tematiserer Ullmann taushet som forplanter seg gjennom generasjoner

LINN ULLMANNS femte roman er en flerstemt historie om tre generasjoner kvinner, der Siri i midten av førtiårene er romanens viktigste karakter, hun er både datter, mor og ektefelle. Romanen veksler mellom ulike fortellere, og historien blir ikke fortalt kronologisk, men hopper frem og tilbake i tid.

Likevel vender romanen stadig tilbake til to dramatiske dødsfall. Det ene skjer i nær nåtid, der Siri og forfatterekte-mann Jon sin nittenårige barnepasser Mille, blir drept. I fortiden vender teksten tilbake til Siris lillebror, Syver, som druknet i et skogtjern da de var små. Vekslingene mellom karakterer og tidsplan gir romanen et transparent preg, hvor scener fra fortiden og nåtiden legger seg over hverandre som lag på lag med betydning.

Omstendighetene rundt Milles død låner spenningselementer fra kriminallitteraturen, selv om leseren tidlig vet hvem som er morderen. Ullmann lager en del mystikk rundt drapet som virker noe uforløst i det romanen slutter, i hvert fall hvis man forventer en mer tra-

disjonell krim. Men i likhet med Ullmanns andre bøker dreier «Det dyrebare» seg snarere om å tematisere mangel på kommunikasjon, og hvordan voksnes taushet forplanter seg til barn på urovekkende måter. I romanen er det tausheten til Siris mor, Jenny, som forplanter seg gjennom generasjoner. Jenny er, i likhet med Siri og hennes datter igjen, Alma, nydelig skildret.

JEG SYNES I DET hele tatt at Ullmann utnytter hele spek-tret av muligheter som flerstemte romaner åpner opp for på ypperlig vis i denne boken. Når perspektivene skifter så hyppig, fremtrer karakterene nærmest som tredimensjonale. Spesielt flott er måten Siri fremstilles på, vi ser henne fra så mange ulike vinkler at hun blir en svært kompleks og sammensatt skikkelse, ikke lett å bli klok på for noen.

«Det dyrebare» er forøvrig befolket med særegne personligheter som man veksler mellom å føle sympati og antipati for. Taushet er et

bok Roman

Linn Ullmann
«Det dyrebare»
Oktober forlag
Sinnrik og sår roman om taushet

NUMMER FEM: «Det dyrebare» er Linn Ullmann

gjennomgangstema mellom bokens mødre og døtre, men det hersker også taushet mellom Siri og ektemannen Jon. Ullmanns tørrvittige, usentimentale fortellerstil kommer spesielt godt frem i scener der vi møter Jon foran pc-en, hvor han baler med skrivesperre på femte året. Gjelden hans til

Gnistrande debut

Av med hatten! Sondre Midthun er ein debutant med stort talent for forteljarkunst av det klassiske slaget.

Det er seinsommar. Far, mor, son og hunden Eyolf er samla på hytta. Sistnemnde får alt her ein sentral plass i det som etterkvart liknar ein stilstudie i familie-uhygge, for bak idyllen er farens mørke sinn i ferd med å utsletta familien. På grunn av ein bagatell får den uskuldege Eyolf unngjelda for fars sinne, og endar dermed sitt hundeliv på mest urettferdig vis denne sommardagen ved Lysvann, eit tjern som dannar eit geografisk episerer for det løydomsfulle mørket vi snart forstår omsluttar familien. Med filmatisk selektivt blikk styrer hovudpersonen lesaren gjennom ein barndom prega av frykt for ein lunefull og mildt sagt distansert far. Bestekompisen Gus-

tav og hans lune familie blir eit motstykke til den terroren som pregar hans eigen heim, og vi får eit hjerteskerende bilete av eit forsømt barn. Ikkje minst er dette ein roman om dei nedbrytande kreftene det rommar, og prisen for å veksa opp i ein kjærleikslaus heim.

Forteljinga er effektiv, språket elegant og informasjonsmengda akkurat så sparsam at spenninga held seg. Kort sagt, Midthun imponerer – ikkje minst ved å få velkjente motiv som eit konfliktfylt far-son forhold og ein ung manns vanskelege oppvekst ein stad i utkant-Noreg til å framstå forfriskande nytt. At stemninga i familien er framstilt ein-sidedig negativ, og at den nærast sadistiske faren ser ut til å mangla alt som heiter menneskeleg varme, svekkar i blant

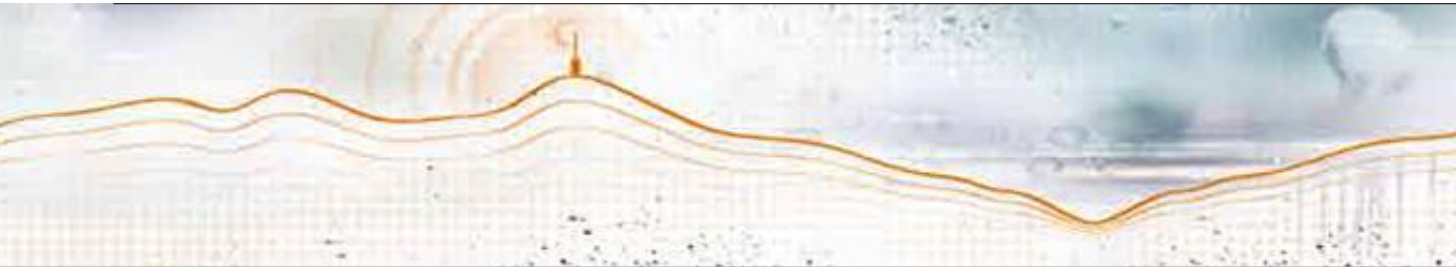

bok roman

Sondre Midthun
«Kom aldri nærmere»
Cappelen Damm
Mørk og vakker debut om vond barndom

dessverre truverdet. Mot slutten slit eg dessutan med å godta plotet: Opningsscena med Eyolfs drukningsdød er uhyrlig, ja så sterk at den åleine dannar bak-teppet for resten av handlinga, med den stakkars Eyolf som ein katalysator for det heile. Det spørts om den strålende starten slår beina under resten av romanen: Har forfatteren spent opp eit større lerret enn han maktar bleika? Likevel, dette er ein gnistrande god debut og tidvis heilt strålende romanhandverk.

ELI FOSSDAL VAAGE

ns femte roman. Boken er befolket med særegne personligheter som man veksler mellom å føle sympati og antipati for, skriver vår anmelder. FOTO: MORTEN HOLM, SCANPIX

forlaget nærmer seg en million. (Dette er pussig nok andre gang på kort tid at jeg leser om forfattere som skylder enorme summer til forlag for bøker de ikke har skrevet. I «Min kamp 6» forteller Karl Ove Knausgård om en skyld til forlaget på nærmere 700 000. Har forlagene som

policy å gjøre forfatterne til sine livslange gjeldslaver?)

SIRI OG JON sine ekteskapsvaner skyldes foruten økonomi, også problemer med kommunikasjon, utroskap, mistro og sjalusi, og scenene mellom dem har en undertone av genuin for-

tvilelse. Romanen har en noe enkel og sentimental slutt, men ellers er «Det dyrebare» er en sår roman om taushet, sinnrikt komponert med åpne felter. Forfatteren forteller nemlig ikke alt rundt Syvers drukning. Det forblir en hemmelighet i Siris sinn, noe som kler denne romanen.

GRO JØRSTAD NILSEN

Virtuell underholdning

I manusforfatter og standupkomiker Ernest Cline debutroman kjemper idealistiske spillere mot ond storkapital, om retten til den allestedsnærværende og verdensomspennende virtuelle virkeligheten OASIS. Kampen er et referansemettet virtuelt rebusløp, hvor 80-tallets frynsete kulturarv er et sentralt element. I god 80-tallsånd ber vi derfor deg, kjære leser: **Velg Din Egen Anmeldelse!**

A: Du kommer til å elske «Ready Player One». Du kommer til å elske den fordi du elsker popkultur. Fordi du, som forfatteren, som karakterene hans, har ofret litt (eller for mye) av ditt sosiale liv på alteret til film, bøker, musikk, spill, serier. Du kommer til å elske OASIS, en hver neds våte drøm; en godhjertet åpenkildeversjon av The Matrix, fullstappet av høyopplø-

selige, virkelighetstro gjengivelser av de mest kjente og kjære, obskure og kultdyrkede universene fra popkulturen. Du kommer til å elske «Ready Player One» fordi den stryker deg med alle nerdehårene dine, men også fordi den er en sylskarp thriller, så spennende og oppslukende at den vil holde selv den mest snobbete intellektuelle våken til siste side er lest.

B: Du kommer til å trekke på skuldrene av «Ready Player One». Du kommer til å ønske at Ernest Cline hadde tilbrakt mer tid i det dystopiske USA anno 2044 han skildrer så urovekkende; rasert av finanskriser, energimangel og ekstremvær. Du vil irritere deg over at Cline lar seg distrahere av den skinnende nerdeønskedrømmen OASIS, at han lar nerdekarakterene sine være uproblematiske helter, uten å

bok roman

Ernest Cline
«Ready Player One»
Oversatt av Pål Stokka
Vendetta Forlag
Heseblesende skattejakt
blant 80-tallets
popkulturklenodier

stille spørsmål ved eskapismen, uten å engasjere idéen om at en verdensomspennende flukt inn i en virtuell virkelighet kanskje er like ødeleggende som peak oil, tsunamier og amoralske aksjespekulanter. Du kommer til å sukke i frustrasjon med den bokstavelige, inkonsekvente oversettelsen. Du vil føle at å gjøre karakterene til todimensjonale, blankfjesede avatarer ikke er den beste måten å hedre tvspillmediet på. Du vil ta deg selv i å tenke: «Med riktig regissør og gode skuespillere vil dette bli mye bedre som film enn som bok.»

KARL RUBEN WESETH

Mangler ditt arrangement? Legg inn informasjon på bergenpuls.bt.no

Her finner du også en komplett oversikt med utfyllende informasjon om hvert enkelt arrangement. For at ditt arrangement skal komme med i avisoversikten, må det registreres på våre nettsider minst tre virkedager før trykkedato.

Tips oss om aktuelle saker på bergenpuls@bt.no
Bergenpulsansvarlig: Hanne Farestvedt

■ konsert

Sælen Vokalensemble – Korstemninger Sælen kirke kl. 20.00.

Voksne Herrers Orkester Logen Bar kl. 21.00.

Holbergdagene – Barokkmusikkfestival Bergen sentrum

Columbi Egg: Susanne Lundeng og Simra Skri-vergaarden Augustin Hotel kl. 20.00.

■ scene

Knutsen & Ludvigsen Store Scene, DNS kl. 16.30.

Når det slutter å regne Småscenen, DNS kl. 19.30.

■ filmklubb

Filmvisninger på Biblioteket Bergen Offentlige Bibliotek kl. 18.00.

Ungdomsfilmklubben HUFF «Exit Through the Giftshop». (Regi: Banksy, USA/Storbritannia, 2010). USF Verftet kl. 19.00.

TROM SOM DU ER: Musikkpedagog Lars Kolstad stiller opp med instrumentene du trenger til trommesirkel i Fana kulturhus klokken 19.

■ eldre

Bergen Turlag Seniorgruppen Bommen Svartediket kl. 09.30.

Pensjonisttreff på Bryggens Museum Bryggens Museum – Bymuseet i Bergen kl. 12.00.

Ungdomshusets seniordans Gruppe 1–4. Fyllingsdalen ungdomshus kl. 10 – 16.

Bergen Senior Bowlere Fin mosjon! Sandsli Bowling kl. 11 – 13.

Seniordans Gruppe 1: 11-13, gruppe 2: 13.30-15.30. Nesttunhallen kl. 11.

■ aktiv

Iskanten Vestkanten kl. 10.00.

Vannkanten Badeland Vestkanten kl. 16.00.

Fysak Allaktivitetshus Slettebakken kl. 10.00.

Kjøkkelvik seniordans Ring 3 og 4. Kultursalen Vestkanten kl. 10.30.

Spreke pensjonister Arr.: Hordaland Bedrifts- drettskrets. Arnatveit Ungdomshus kl. 11.

Bassengtrening Arr.: Fibromyalgiforeningen. Landåshallen kl. 15 – 16.

Turbo Ungdom og unge voksne med funksjonshemning. Egentrening med fysioterapeut Solheimsgaten 9 kl. 16 – 20.

Sahaja Yoga Meditasjon Fri entré. Vitalitetsse- nter på Møhlenpris kl. 19.

Slåtthaug kunstisbane Åpent: Ma, on, fr. 9–22. Ti og to 9-16, lø. 12–17 og sø 12–20.

Spreke pensjonister Arr.: Hordaland Bedrifts- drettskrets. Dankert Krohn seniorsenter kl. 10.

■ utstilling

Utstilling med Sylvi Ann Harila: «Kjærlighets- kraft» Chagall kl. 10.00.

Salgutstilling – Linda Rognsvåg Tre Brør Café kl. 11.00.

Fotoutstilling av Elke Karnik Borggården USF kl. 11.00.

Fotokunst: Bølger Galleri Neptun kl. 12.00.

Galleri Kroken Steinsvikkroken 41 kl. 18.00.

Utstilling av Álvaro Ramirez: «Divertimen- to» Kaos Galleri kl. 14.30.ww

Maleriutstilling av Kari Glesnes Jørgensen Gles- vær Kafé kl. 12.00.

Stengt inne mellom åpne dører Rekstensamlin- gene kl. 11.00.

Bursdag & kommers nr. 13 Galleri Giga, Stord kl. 11.00.

Juleutstilling med Bjørg Strømme, Maren Sofie Strømme og Alma Kjærland Moster Amfi, Bømlo kl. 10.00.

MAMAsime – Livsfaser Storsalen, Hardanger Folkemuseum kl. 10.00.

Torild Inger Børretzen i Åsane Kunstforening Veiten v/ Biblioteket, Åsane kulturhus, Åsane senter kl. 12.00.

Elsa Norunn Håheim Nydal Lavik Fjord Hotel Malerier av Kari Glesnes Jørgensen Glesvæ- r Kafé kl. 11.00.

■ museum

Vågen – En komplisert kulturskatt Bergens Sjø- fartsmuseum kl. 11.00.

Sankta Sunniva og det heilige skrinet Bryggens Museum – Bymuseet i Bergen kl. 12.00.

«Bevare meg vel» Bryggens Museum – Bymu- seet i Bergen kl. 12.00.

Bergens sjøfartshistorie Bergens Sjøfartsmu- seum kl. 11.00.